

Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Lindargötu Arnarhvoli
101 Reykjavík

Reykjavík 23. október 2025

2510027SA VRB/fs
Málalýkill: 00.64

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um aðgengi að vefsetrum og
smáforritum opinberra aðila, mál nr. S-200/2025.**

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt, dags. 10. október sl., þar sem óskað er eftir umsögnum um áform um frumvarp til laga um aðgengi að vefsetrum og smáforritum opinberra aðila.

Með frumvarpinu er lagt til að lögfestar verði kröfur um stafrænt aðgengi hjá hinu opinbera. Markmiðið er að allir, sérstaklega fatlað fólk, geti nýtt sér stafræna þjónustu og upplýsingar til jafns við aðra. Um er að ræða innleiðingu á evrópskri vefaðgengistilskipun ESB 2016/2012 og byggir á fjórum alþjóðlegum meginreglum um aðgengi: að efni skuli vera skynjanlegt, nothæft, skiljanlegt og traust.

Afstaða Sambandsins

Sambandið fagnar markmiðum frumvarpsins um aðgengi allra að vefsetrum og smáforritum og er lögd áhersla á það í Stefnumörkun Sambandsins 2022-2026 en þar segir í aðgerð 9.9:

„Við innleiðingu stafrænna lausna þarf að gæta að því að þær séu aðgengilegar fyrir alla hópa samfélagsins.“

Sambandið vill þó gera eftirfarandi athugasemdir við efni frumvarpsdraganna:

Gildissvið

Gildissvið laganna nær til vefsetra og smáforrita fyrir fartæki á vegum opinberra aðila. Ekki er nánar tilgreint hvað er átt við með „á vegum“ opinberra aðila s.s. hvort átt er við í eigu þeirra. Í athugasemdum við 2. gr. í greinargerð með frumvarpsdrögunum kemur fram að þótt aðildarríkjum sé heimilt að undanskilja vefsetur og smáforrit skóla og leikskóla frá gildissviði laganna hafi verið ákveðið að nýta þá undanþáguheimild ekki. Að mati Sambandsins skapar það ákveðnar áskoranir enda er stór hluti vefja og smáforrita sem notuð eru í skólastarfi á Íslandi í eigu annarra en opinberra aðila. Opinberir aðilar eru því háðir því að umrædd fyrirtæki bregðist við og lagfæri það sem kann að vera að. Það er ómöguleg staða fyrir rekstraraðila skóla að vera háður utanaðkomandi einkafyrirtæki með lagfæringar sem getur kostað viðkomandi stjórnvald dagsektir. Hér færi betur á að nýta undanþáguna eða gefa skólum umtalsvert lengri frest til innleiðingar og undirbúnings.

Hljóð- og/eða myndefni

Í 3. gr. frumvarpsdraganna er hljóð- og/eða myndefni skilgreint sem: „Efni af eftirfarandi gerð: eingöngu hljóðefni, eingöngu myndefni, hljóð- og myndefni, eða gagnvirk hljóð- og/eða myndefni“. Í athugasemdum við ákvæðið segir að um sé að ræða efni sem spilast yfir tíma, hvort sem það er eingöngu hljóð, eingöngu mynd, sambland af þessu tvennu eða gagnvirk efni. Í tilskipuninni er gerður mikilvægur greinarmunur á útsendingarmáta efnisins. Beinar útsendingar (streymi) eru undanþegnar kröfum á meðan á útsendingu stendur. Hins vegar, eftir að beinni útsendingu lýkur, telst efnið hafa verið upptekið fyrirfram og ber þá að gera það aðgengilegt innan hæfilegs frests, sem að jafnaði ætti ekki að vera lengri en 14 dagar. Hér ber að hafa í huga þá venju að sveitarstjórnarfundir eru gjarnan teknir upp og birtir á vefsíðum sveitarfélaga að loknum fundi. Fundargerðir sveitarstjórnarfunda eru auk þess gerðar aðgengilegar með sama hætti. Skýrt mætti vera að birtar fundargerðir nægja til þess að efnið teljist aðgengilegt samkvæmt lögunum og uppfylli þær kröfur sem þar eru gerðar.

Dagsektir

Það er nokkurt ójafnræði í dagsektum sem renna í ríkissjóð. Þegar aðrir opinberir aðilar greiða dagsektir í ríkissjóð er verið að færa peninga úr einum vasa í annan enda fær ríkisvaldið upphæðina sem ríkisaðilar greiða jafnharðan í ríkissjóð. Ef leggja á sektir á opinbera aðila færi betur ef sektirnar rynnu til að fjármagna aðgerðir til úrbóta svo fyrirkomulagið bitni ekki á sveitarfélögum.

Innleiðing og kostnaður

Tímarammi til innleiðingar laganna er verulega knappur með tilliti til aðlögunar og undirbúnings breytinganna. Auk þess kemur fram í greinargerð með frumvarpsdrögum að áætlaður einskiptiskostnaður vegna tæknilegra úrbóta sé hjá fáum og nemi 38-76 milljónum. Það eru afar varlega áætlaðar tölur, sérstaklega ef vefir og smáforrit skóla eru hluti löggjafar enda líklegt að greiða þurfi einkafyrirtækjum sérstaklega til að útfæra úrbætur auk tilheyrandi vinnuframlags starfsfólks sveitarfélaganna. Í mati á áhrifum lagafrumvarpsins kemur fram að frumvarpið muni hafa áhrif á fjárhag sveitarfélaga en ekki er lagt mat á hver sá kostnaður er. Ráðuneytinu ber skylda til þess að meta sérstaklega áhrif lagafrumvarpa á fjárhag sveitarfélaga skv. 129. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og leggja fyrir Sambandið til umsagnar.

Sambandið óskar eftir því að frumvarpið verði endurskoðað með tilliti til ofangreindra atriða og lýsir sig reiðubúið til samráðs um frekari útfærslu. Jafnframt er mikilvægt að fram fari sérstakt kostnaðarmat á áhrif á fjárhag sveitarfélaga.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Valgerður Rún Benediktsdóttir
yfirlögfræðingur